

Helsingin HAO 26.3.2010 nro 10/0336/6

Viranhaltija oli päättänyt korvata vaikeavammaiselle henkilön henkilökohtaisen avustajan palkan 18 tunnilta viikossa siten, että avustajan tulee olla perheen ulkopuolinen henkilö.

Vaikeavammaisen henkilö haki oikaisua päätökseen siltä osin, kuin hänen avopuolisotaan oli evätty toimiminen hänen henkilökohtaisena avustajanaan päätöksessä mainittuna aikana.

Jaosto pysytti viranhaltijan päätöksen ja totesi, että näkövammaiset selviävät yleensä hyvin ja ilman avustajaa päivittäisistä rutiineista tutussa ympäristössä. Jaosto totesi vielä, että vaikeavammaisen henkilö ei vammansa perusteella tarvinnut erityistuntemusta ja ulkopuolinen avustaja pystyi näin ollen toimimaan avustajana.

Vaikeavammaisen henkilö katsoi, että hylkäävää päätöstä ei voida perustella yleisellä tasolla olevalla tiedolla, vaan päätöksen tulee perustua yksilölliseen harkintaan. Vaikeavammaisen henkilö totesi, että hän näkövammaisena tarvitsee apua kaikissa näköaistia vaativissa tilanteissa sekä päivällä että yöllä.

Hänen puolisonsa oli toiminut hänen avustajanaan jo yli kuuden vuoden ajan ja tunsu hänen tarpeensa. Vaikeavammaisen henkilö totesi vielä, että hänen elämänsä helpottuu hänen puolisonsa toimiessa avustajana ja että hänen puolisonsa ja hänen välinen suhde on tasavertainen puolison saadessa korvauksen avustajana toimimisesta.

Ulkopuolisen avustajan käyttäminen edellytti sellaisia työaikoja, joita oli hyvin vaikea, jopa mahdotonta järjestää. Vaikeavammaisen henkilön avuntarve oli niin suuri, että ulkopuolista avustajaa käytettäessä myönnettyt avustajatunnit eivät olisi riittäneet, vaan ulkopuolinen avustaja olisi tullut myöntää suuremmalle tuntimäärälle. Vaikeavammaisen henkilö vietti osan talvikaudesta ulkomailla, jolloin ulkopuolisen avustajan ottaminen mukaan olisi ollut hankalaa ja kustannukset olisivat nousseet.

Erimielisyys koski tässä asiassa ainoastaan sitä, millä tavoin henkilökohtainen apu tuli järjestää eli siis sitä, kuka voi toimia avustajana. Erimielisyys ei koskenut järjestettävän avun laajuutta; apuun varattavia tunteja.

Hallinto-oikeus kumosi jaoston ja viranhaltijan päätöksen ja otti tässä ratkaisussa huomioon vaikeavammaisen henkilön avuntarpeesta ja olosuhteista esittämän edellä kuvatun selvityksen.

Päätöksessään hallinto-oikeus antoi merkitystä vaikeavammaisen henkilön omille toivomuksille ja mielipiteille henkilökohtaisen avun järjestämisen tavasta. Tapauksessa hallinto-oikeus otti huomioon myös vaikeavammaisen henkilön elämäntilanteen kokonaisuudessaan; selvityksen avuntarpeen luonteesta ja siihen missä henkilökohtaista apua tuli järjestää.

Hallinto-oikeus kiinnitti huomiota olosuhteiden vakiintuneisuuteen ja katsoi, että vaikeavammaisen avopuolison kuusi vuotta kestäneen työsuhteen päättäminen välittömästi lainmuutoksen perusteella olisi ollut kohtuutonta.